

МИНИСТАРСТВО ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКУ

БИРО ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА

Наставни програм

РУСКИ ЈЕЗИК

за VII разред

Скопје, 2023. година

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ

Наставни предмет	Руски језик
Врста/Категорија наставног предмета	Обавезни
Разред	VII (седми)
Теме/Област наставног програма	• Ја и други • Мојот дом • Храна • Време
Број часова	2 часа недељно / 72 часова годишње
Опрема и средства	• Компјутер, штампач, пројектор, табла, ЦД/ДВД-плејер, интерактивна табла. • Слике, постери, фотографије, предмети, флеш карте, стикери, материјал за израду картица/це, честитка/ке, папир (у боји), хамер, маказе, лепак, блокови, пластелин, дрвене бојице, фломастери. • Уџбеник, приручници, речник, часописи (штампани и електронски)...
Норматив наставног кадра	- Завршене студије руског језика и литературе – наставни смер VII/1 или ВИА према МРК и 240 ЕКТС; - Завршене студије руског језика и књижевности – наставни смер VII/1 или ВИА према МРК и 240 ЕКТС; - Завршене студије руског језика и књижевности – другог смера са стеченом одговарајућом педагошко-психолошком и методичком спремом (доквалификација) за наставу на руском језику на акредитованој високо образовној установи, VII/1 или VIA према МОК и 240 ЕКТС;

	- Завршене двопредметне студије македонског и руског језика, VII/1 или VIA према МОК и 240 ЕКТС; - Завршене студије руског језика и књижевности други смер - у комбинацији са другим језиком и са стеченом одговарајућом педагошко-психолошком и методичком спремом на акредитованим високообразовним установама, VII/1 или VIA према МОК и 240 ЕКТС; - Завршене двопредметне студије руског језика и другог језика, са одговарајућом педагошко-психолошком и методичком спремом за наставу из руског језика на акредитованим високошколским установама, VII/1 или VIA по МОК и 240 ЕКТС; - Завршене студије руског језика (са звањем дипломирани филолог), уз одговарајућу педагошко-психолошку и методичку спремину за наставу руског језика на акредитованим високошколским установама, VII/1 или VIA према МОК и 240 ЕКТС; - Завршене студије руског језика на другом студијском програму, уз одговарајућу педагошко-психолошку и методичку спремину за наставу руског језика на акредитованим високошколским установама, VII/1 или VIA по МОК и 240 ЕКТС.
--	--

ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА

Резултати учења наведени у наставном програму воде ка стицању следећих компетенција обухваћених облашћу **Коришћење других језика** Националних стандарда:

	Ученик/ученица зна и/или уме да:
II-A.12	разуме фразе и најчешће коришћени вокабулар који се односи на области од најближег личног значаја (нпр. основне личне и породичне информације, куповина, исхрана, здравље, околина);
II-A.13	пренесе главну поенту у кратким, јасним, једноставним порукама и саопштењима;
II-A.14	чита кратке, једноставне текстове и разуме кратке, једноставне поруке у оквиру познате тематике;
II-A.15	пронађе конкретне информације у једноставним свакодневним материјалима (рекламе, проспекти, јеловници, ред возње, и сл.);
II-A.16	користи низ израза и реченица како би једноставним речима описао/ла породицу и друге људе, услове живота, интересовања и свакодневне активности;
II-A.17	иницира и учествује у кратким разговорима на познатој тематички;

II-A.18	користи низ израза и реченица да би једноставним речима описао: породицу и друге људе, услове живота, интересовања и дневне активности;
II-A.19	напише кратке, једноставне белешке и поруке које произилазе из свакодневне потребе;
II-A.6	јасно и правилно изговара све гласове и гласовне групе, поштујући правила акцентовања и интонације, а да било какве евентуалне неправилности не ометају комуникацију;
II-A.8	пише речи и изразе са релативном тачношћу, примењујући правописна правила;
II-A.9	поштује основна граматичка правила и изузетке у писменом и усменом изражавању.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
III-B.1	се изучавањем другог језика олакшава учење више језика и могућност за комуникацију са припадницима различитих културних/језичких група;
III-B.2	се познавањем више језика олакшава приступ ресурсима који су корисни за савладавање других наставних предмета/садржаја;
III-B.3	се кроз учење других језика развија интересовање и радозналост за различите језике и културе,
III-B.4	се кроз учење других језика развија поштовање према другим културама и унапређују интеркултуралне компетенције.

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из области **Дигитална писменост** Националних стандарда:

<i>Ученик/ученица зна и/или уме да:</i>	
IV-A.2	процени када и на који начин је за решавање неког задатка/проблема потребно и ефективно коришћење ИКТ, бира и инсталира програме који су му потребни, користи програме заштите и решава рутинске проблеме у функционисању дигиталних уређаја и мрежа,
IV-A.5	одреди какве информације су му/јој потребне, да нађе, изабере и преузме дигиталне податке, информације и садржаје и процени њихову релевантност за специфичне потребе и поузданост извора,
IV-A.6	изабере и користи одговарајуће ИКТ алатке за комуникацију, безбедно подели информације, контактира и сарађује са другима на онлајн пројектима, у социјалним активностима или за личне потребе;
IV-A.7	користи дигиталне садржаје, образовне и друштвене мреже и дигиталне облаке на сигуран и одговоран начин;
IV-A.8	у комуникацији са другима у мултикултуралном дигиталном простору поштује различите учеснике и прати правне, културне и етичкеу норме понашања у дигиталном простору.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
IV-B.1	је дигитална писменост неопходна за свакодневно живљење – олакшава учење, живот и рад, доприноси проширивању комуникације, креативности и иновативности, нуди различите могућности за забаву.
IV-B.5	информације доступне у дигиталном простору треба користити етички, према дефинисаним правилима, и за добробит људи;

IV-B.6	се морају поштовати права интелектуалне својине производа доступних на дигиталним мрежама.
--------	--

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из области **Лични и социјални развој** Националних стандарда:

<i>Ученик/ученица зна и/или уме да:</i>	
V-A.4	прави процену властитих способности и постизања (укључујући јаке и слабе стране) и на основ тога да одређује приоритете који ће му/јој омогућити развој и напредовање;
V-A.6	постави себи циљеве учења и властитог развоја и ради на превазилажењу изазова који се појављују на путу њиховог остваривања;
V-A.11	делује самостално, уз пуну свијест о томе коме, када и како може затражити помоћ;
V-A.13	комуницира са другима и себе презентује адекватно ситуацији;
V-A.14	слуша активно и адекватно реагује, показујући емпатију и разумевање за друге и исказује властите бриге и потребе на конструктиван начин;
V-A.15	сарађује са другима у остваривању заједничких циљева, делећи сопствене погледе и потребе са другима и узимајући у обзир погледе и потребе других;
V-A.17	тражи повратну информацију и подршку за себе, али и даје конструктивну повратну информацију и подршку у корист других;
V-A.19	даје предлоге, разгледа различите могућности и предвиђа последице с циљем да изводи закључке и доноси рационалне одлуке;
V-A.21	анализира, процењује и побољшава властито учење.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
V-B.3	властита постизања и добро стање у највећој мери зависе од труда који сам/сама улаже и резултата које сам/сама постиже;
V-B.7	су иницијатива, упорност, устрајност и одговорност важни за извршавање задатака, постизање циљева и савладавање изазова у свакодневним ситуацијама;
V-B.8	интеракција с другима је двосмерна - као што има право да тражи од других да му омогуће задовољење властитих интереса и потреба, тако има и одговорност да остави простора другима да задовоље властите интересе и потребе;
V-B.9	тражење повратне информације и прихватање конструктивне критике доводи до сопственог напретка на индивидуалном и друштвеном плану;

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из подручја **Друштво и демократска култура** Националних стандарда:

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>

VI-A.2	да анализира сопствено понашање са циљем да се побољша, постављајући реалне и остварљиве циљеве за активно деловање у заједници;
VI-A.3	да формулише и аргументује своје погледе, да саслуша, и анализира туђе погледе и да се с поштовањем понаша према њима, чак и када се не слаже;
VI-A.5	да разуме разлике између људи по било којој основи (родовој и етничкој припадности, узрасти, способности, социјални статус итд.);
VI-A.6	да препознаје присуство стереотипа и предрасуда код себе и код других и да се супроставља дискриминацији;
VI-A.8	да сагледа шта спаја, а шта раздваја људе у заједници, да пронађе начине да допринесе напретку заједнице, водећи рачуна о потребама и интересима свих.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
VI-B.2	сви људи, укључујући и децу, имају право да изразе своје мишљење и ставове и учествују у доношењу одлука у вези са њиховим потребама и интересима;
VI-B.3	људска права су универзална, а границе права сваког човека су права и слободе других;
VI-B.5	једнакост, равноправност и друштвена кохезија неопходни су за успешно функционирање заједнице.

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из подручја **Уметничко изражавање и култура** Националних стандарда:

<i>Ученик/ученица зна и уме:</i>	
VIII-A.6	да идентификује разлике и сличности између властите и других култура у свом ужем и ширем окружењу и да анализира њихову повезаност и међузависност.
<i>Ученик/ученица разуме и прихвата да:</i>	
VIII-B.4	културна разноликост утиче на развој идентитета припадника различитих култура;
VIII-B.5	разлике међу културама треба посматрати као прилике за учење и као изазове за међусобно разумевање и напредак;
VIII-B.6	поштовање и промоција других култура доприноси осигуравању поштовања сопствене културе од стране других.

Тема: ЈА И ДРУГИ
Укупно часова: 20
Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/-на да: 1. препознаје кратким изјавама основне информације о физичком изгледу и карактерним особинама; 2. поставља и одговара на једноставна питања о одећи; 3. описује блиске особе (изглед, карактерне особине и године); 4. пише кратак текст једноставним реченицама у којима описује пријатеља; 5. анализира разлике у начину одевања у различитим земљама.	
Садржаји (и појмови):	Стандарди оцењивања
Језичке функције: • Описивање физичког изгледа људи (Как выглядит Миша? Я в первый раз с ним встречаюсь, опиши его. Миша невысокий, стройный. А Маша? Маша высокая, полная. Какого она роста? Какие у неё глаза? Глаза-карие, волосы-каштановые. • Описивање карактерних особина (Какой у тебя/ у нее/ у него характер? Он добрый, веселый и храбрый.) • Тражење и давање информација о одећи коју неко носи (Кто эта девочка в синих джинсах и белой рубашке? Как одета Маша? Она в красной юбке и красной футболке. Какие у тебя модные сапоги!!! Какого цвета у тебя платье?)	• Примењује новонаучене речи и изразе који се односе на физички изглед. • Препознаје информације у кратким изјавама које се односе на вањски изглед. • Пише кратке и једноставне реченице да опише некога. • Описује ближње особе према изгледу и карактерним особинама. • Разуме новонаучене речи за опис вањског изгледа. • Учествује у дијалогу постављајући или одговарајући на кратка питања везана за нечију одећу. Користи исправне језичке структуре за изражавање омиљене боје.
Лексичке јединице • именице које означавају делове тела (глаза, волосы, нос, губы). • придеви који се користе у опису спољнег изгледа (высокий, низкий, полный, худой, широкий, длинные, короткие, светлые, тёмные). • Придеви који се користе за опис карактера (храбрый, тихий, веселый, добрый). • именице које означавају одећу и личне предмете (одежда, рубашка, брюки, джинсы, очки, футболка, туфли, кроссовки).	• Препознаје лексеме које означавају делове тела. • Саставља кратке изјаве користећи новонаучене лексеме из задате теме. • Памти придеве који се користе при описивању спољашњег изгледа. • Саставља реченице користећи придеве да опише спољни изглед. • Наводи именице које означавају одећу. • Пише кратке и једноставне реченице у којима користи лексеме које означавају боје.

лексеме које означавају боје (<i>зелёный, голубой, серый, белый, красный</i>). Бројеви до 100.	- Памти бројеве до 100. - Користи бројеве до 100 у кратким реченицама.
Граматички садржаји - Усаглашавање придева са именицама по роду и броју. - Прости облик компаратива код придева (<i>старше, ниже</i>). - Конструкција предлога у + именица у генитиву (<i>У Кати синие туфли.</i>) - Употреба генитива са бројевима (<i>три года, пять лет</i>) - Личне заменице у номинативу, дативу и генитиву (<i>я, ты, он, она, оно, мы, вы, они: Мне очень нравится белый цвет. А тебе? У него карие глаза.</i>). - Упитне заменице (<i>какой?, как?</i>). - Интонација код упитних и узвичних реченица. - Садашње време од глагола са епентетским л (<i>любить, купить, ловить, спать</i>).	- Составља кратке реченице усаглашавајући придеве и именице по роду и броју. - Препознаје облик за компаратив код придева. - Креира кратке изјаве користећи компаратив када описује спољашњи изглед. - Записује кратке изјаве користећи конструкцијски предлог у + именица у генитиву. - Формира кратке реченице са правилном употребом личних заменица у генитиву. - Пише кратке реченице користећи датив личне заменице. - Препознаје интонацију узвичне и упитне реченице. - Користи правилну интонацију приликом изговарања узвичних и упитних реченица. - Разликује прилоге места и времена. - Креира кратке фразе користећи садашње време глагола с епентетским л.
Садржаји за дискусију Сличности и разлике у начину облачења ученика у Русији и Македонији.	Упоређује начин облачења ученика у Русији и у Македонији. Описује уобичајени начин облачења у обе земље.
Примери активности: Слушање, разликовање и изговор гласова. На датој песми од ученика се тражи да препознају глас у одређеним речима, подигну руку када чују реч са траженим гласом. Ученици слушају речи и понављају их. - Спеловање речи. Наставник ученицима дели листиће са препознатљивим речима. Сваки ученик извлачи папирић, спелује реч. - Вежбе за усвајање акцента, ритма и интонације карактеристичне за руски језик. Пр. понављање кратких изјава према слушаном моделу. <i>Иџра меморије.</i> Ученици добијају листове са речима, на свом матерњем језику и на руском, који означавају делове тела. Они проналазе парове еквивалентних речи у оба језика.	

- Ученици играју игру - стану у круг и додавањем лопте описују једни друге, игра траје док сваки ученик не опише једног од ученика у разреду - спољашњи изглед (*высокий, низкий, полный, худой, широкий, длинные, короткие, светлые, тёмные, одежда, рубашка, брюки, джинсы, очки, футболка, туфли, кроссовки*);
- Ученици повезују слику неке активности са одговарајућим глаголом у садашњем времену.
- Ученици праве плакат са деловима одеће.
- Активност активирања предзнања ученика - ученици активирају предзнање из матерњег језика о одређеној теми, затим се на табли исписују речи на руском језику и ученици састављају реченицу са новим речима.
- Игра памћења – ученицима се деле картице написане пола бројевима, а друга половина речима. Они имају задатак да повежу бројеве од 20 до 100 с одговарајућим речима.
- *Бројање до 100.* Ученици сукцесивно изговарају бројеве до 100, а остали обраћају пажњу да знају да наставе када дође ред на њих.
- Ученици у групама праве колаж са члановима уже и шире породице, а затим помоћу компаратива представљају узраст чланова;
- Ученици у групама састављају кратке дијалоге користећи конструкцијски предлог у + именица у генитиву, а на крају се група са највећим бројем дијалога проглашава победником.
- Ученици добијају картице са личним заменицама и глаголима са епентетиком л (*любимъ, куйимъ, ловимъ, сѣимъ*), сваки извлачи из обе и има задатак да састави просту-једноставну реченицу.
- Сваки ученик извлачи једну картицу на којој је придев или картицу на којој је исписан компаратив. Ученици се слободно крећу по учионици, показују једни другима картице и проналазе свој пар и записују парове на табли.
- Ученици добијају картице са саставним деловима једне упитне или изјавне реченице и слажу елементе реченице у правилном редоследу.
- Рад у паровима. Сваки пар извлачи картице са кратким реченицама које тумаче са руског на матерњи језик.
- Слагање речи у кратке реченице и слике по логичком реду.
- Ученици усмено, у паровима, трансформишу реченице из једнине у множину и обрнуто.
- Реченице у одричном облику. Ученици састављају кратке реченице у потврдном облику на изрезаним деловима од папира и стављају их у кутију. Затим сваки ученик извлачи папирић и каже или записује реченицу у одричном облику на табли.
- У одређеном временском периоду, ученици попуњавају празна места у табелама и реченицама користећи датив личних заменица.
- Ученици попуњавају формулар у који уписују личне податке и интересовања.
- *Описивање најбољеї груїа.* Ученици самостално креирају и усмено презентују.
- Пројектни задатак – Групно истраживање о томе како се млади људи облаче у Русији и презентације истог у групама.

Тема: МОЈ ДОМ Укупно часова: 18	
Резултати учења: Ученик/ученица ће бити способан/способна да: 1. набраја просторије у дому, намештај и предмете у собама; 2. описује активности у просторијама дома; 3. разуме кратак једноставан текст и упутства везана за активности у дому; 4. напише кратак састав о свакодневним активностима у дому; 5. упоређује обичаје и традиције везане за дом у различитим земљама.	
Садржаји (и појмови):	Стандарди оцењивања:
Језичке функције • описати дом и просторије у њему (У нас большой дом. Мы живем в маленькой квартире. Моя комната очень светлая. У нас узкая кухня.) • описати намештај и предмете просторијама (Моя кровать удобная. В гостиной красивое кресло.) • описати уобичајене активности у просторијама дома (Где вы готовите еду и поете посуду? Что вы делаете в ванной? Умываюсь, чищу зубы, принимаю душ.) • исказивање просторних односа (Где рюкзак? - Под столом. Где картина? - Над доской. Слева от шкафа – доска.)	• Препознаје лексику са значењем намештаја. • Памти називе просторија у дому. • Учествује у дијалогу у вези са уобичајеним активностима у просторијама дома. • Формира кратке изјаве да опише дом. • Пише кратке реченице у којима описује просторије у дому. • Користи исправне моделе за изражавање просторних односа.
Лексички единици: • именице које означавају типове пребивалишта и просторија у дому (квартира, дом, кухня, гостиная, спальня, детская, коридор, балкон) • именице које означавају намештај и апарате (диван, кресло, стул, стол, шкаф, полка, лампа, телевизор, микроволновая печь, холодильник, стиральная машина)	• Именује просторије у дому. • Разуме једноставна упутства за активности у кући (у дому). • Користи новонаучене лексеме при опису пребивалишта. • Памти именице које означавају намештај. • Формира фразе за опис просторија и намештаја. • Преводи једноставне реченице са руског на матерњи језик на задату тему.

• лексеме за означаване активности у дому (<i>убирать, чистить, готовить, мыть</i>) • придеви који се користе за описивање дома и његових просторија (<i>большой, удобный, высокий, узкий</i>)	
Граматички садржаји: • Именице у генитиву које означавају присвојности (<i>Комната Вани. Квартира Оли.</i>) • Именице у локативу (<i>в доме, на стене</i>) • Именице у локативу са наставком -у (<i>в углу, в шкафу, на полу</i>) • Именице у инструменталу са просторним значењем (<i>за углом, под столом, за лестницей..</i>) • Присвојне заменице (<i>мой, моя, моё, ваш, наш, его, ее, их</i>) • Прилози за место – статични (ГДЕ?: <i>здесь, тут, там, везде, нигде, наверху, внизу, дома, слева, справа... </i>) • Прилози за место – смер кретања (КУДА? ОТКУДА?: <i>сюда, туда, никуда, вверх, вниз, домой, направо..., отсюда, оттуда</i>) • Глаголи <i>стоять, лежать, находиться, висеть, чистить, готовить, мыть у садашње време.</i>	• Препознаје облике за изражавање присвојности генитивом у датим реченицама. • Креира кратке изјаве користећи облике генитива код именица. • Препознаје именице у локативу за изражавање просторних односа. • Саставља кратке реченице користећи именице у локативу за изражавање просторних односа. • Креира конструкције користећи именице са инструменталом са просторним значењем. • Препознаје присвојне заменице. • Пише кратке изјаве користећи присвојне заменице. • Разликује прилоге места и смера кретања. • Користи исправан прилог у кратким изјавама. • Формира кратке синтагме с правилним личним обликом глагола који се користе за описивање локације предмета у просторији.
Садржаји за дискусију: • Обичаји и традиција везани за усељење у нови дом у Русији и Македонији. • Разлика у одређивању спратова куће у Русији и Македонији. • Посебни називи просторија у Русији. (погреб, изба)	• Разуме разлике у одређивању спратова куће у обе земље. • Упоредије обичаје и традиције везане за усељење у нови дом у Русији и Македонији. Користи исправне изразе када описује одређене просторије у дому.

Примери активности:

Слушање, разликовање и изговор гласова.

- На датој песми од ученика се тражи да препознају глас у одређеним речима, подигну руку када чују реч са траженим гласом. Ученици слушају речи и понављају их.
- Спеловање речи. Наставник ученицима дели листиће са препознатљивим речима. Сваки ученик извлачи папирић, спелује реч.
- Вежбе за усвајање акцента, ритма и интонације карактеристичне за руски језик. Пр. понављање кратких изјава према слушаном моделу.
- *Игра меморије*. Ученици добијају листиће са речима, на свом матерњем језику и на руском, који означавају намештај. Проналазе парове еквивалентних речи на оба језика, а затим их записују на табли.
- Ученици повезују слику неке активности са одговарајућим глаголом (стоять, лежать, находится, висеть) у садашњем времену.
- Ученици у групама праве плакат на којем представљају дом и просторије у њему;
- Активност активирања предзнања ученика - ученици активирају предзнање из матерњег језика о одређеној теми, затим се на табли исписују речи на руском језику и потом ученици састављају реченицу са новим речима.
- Игра меморије – ученицима се дају картице са сликама намештаја, а друга половина са речима. Имају задатак да споје слике са именом.
- Ученици састављају кратак дијалог користећи именице у генитиву.
- Ученици добијају картице с присвојним заменицама и глаголима *стоять, лежать, находится, висеть* у садашњем времену сваки извлачи из оба и има задатак да састави једноставну-просту реченицу.
- Сваки ученик извлачи једну картицу са придевом или картицу на којој је исписана компаратив. Ученици се слободно крећу по учионици, показују једни другима картице и проналазе свој пар и записују парове на табли.
- Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и слажу елементе реченице у правилном редоследу.
- Ученици усмено, у паровима, трансформишу реченице из једнине у множину и обрнуто.
- Слагање речи у кратке реченице и слике по логичком редоследу.
- Ученици усмено, у паровима, користе именице у локативу за изражавање просторних односа;
- Попуњавање празних места у табелама и реченицама правилном употребом прилога за место и смер кретања;
- *Описивање властитог дома*. Ученици самостално креирају и усмено презентују.

- Проектни задатак - Моја школа и школа мог друга из Русије: Претраживање интернета и прикупљање фотографија и информација о школама у обе земље (зграда школе, учионица, распоред часова, одмор, спортска сала, кантина, и сл.) и израда постера који ће бити приказан у учионици или путем ПП презентације.

Тема: ХРАНА Укупно часова: 18	
Резултати учења: Ученик/ученица ће бити способан/способна да: 1. препозна и разуме информације везане за свакодневне оброке и омиљену храну; 2. тражи информације и одговара на питања о прехранбеним производима; 3. врши поређење оброка и пића; 4. поставља питања и даје одговоре о омиљеним продавницама хране; 5. напише кратак текст о разликама и сличностима у македонској и руској кухињи.	
Садржаји (и појмови):	Стандарди оцењивања:
• Лезичке функције Тражење и пружање информација о дневним оброцима/омиљеној храни (<i>Что можно есть на завтрак? Что ты любишь есть? Что ты обычно ешь на ужин? Что обычно ешь на ужин? Что можно есть на обед? Что обычно ешь на обед/ужин? Какое твоё любимое блюдо? Я завтракаю...я всегда ем... я пью...на обед у меня.....мясо, фрукты, овощи, напитки</i>) Размена информација и изражавање свиђања/не свиђања прехранбених производа, продавница и сл. (<i>Ходишь ли ты в магазин/ на рынок за продуктами? Какие продукты ты чаще всего покупаешь? Какие молочные продукты покапаешь? Что любишь больше, фрукты или овощи?</i>) Питање за цену хране (<i>Сколько стоит?</i>)	• Памти конструкције за изражавање омиљене хране. • Креира једноставне изјаве везане за свакодневне оброке. • Разуме једноставне информације о прехранбеним производима. • Учествује у дијалозима како би изразио омиљену/неомиљену храну и пиће. • Поставља и одговара на питања везана за цене прехранбених производа. • Попуњава упитник о ценама омиљених производа. Памти конструкције да би изразили омиљену храну.
• Лексичке јединице:	• Разуме лексику у вези теме о храни. • Користи речи за храну и пиће у једноставним дијалозима.

Лексика везана за храну, пиће, прехранбене производе, оброке, продавнице и сл. (<i>хлеб, колбаса, гречка, сосиски, яйцо, хлопья, мюсли, сыр, масло, майонез, сметана, джем, мёд, шоколадная паста, молоко, йогурт, суп, мясо, рыба, картофель, рис, голубцы, фасоль, запеканка с мясом, борщ, пельмени,щи, и др.</i>) лекси́ка која означава оброке (<i>завтрак, обед,ужин, полдник</i>)	• Поставља и одговара на питања о свакодневним оброцима. • Пише изјаве применом новонаучене речи.
• Граматички садржаји: Именице у акузативу <i>(Что ты любишь? Я люблю гречку. Что ты обычно ешь на обед? Обычно ем суп, салат, курицу и торт).</i> Именице у инструменталу са предлогом с (<i>хлеб с маслом, чай с сахаром и лимоном, бутерброд с ветчиной</i>). Именице у генитиву са предлогом без (<i>салат без колбасы, кофе без сахара</i>). Заменице у дативу у комбинацији са глаголима НРАВИТЬСЯ – ПОНРАВИТЬСЯ (Мне нравится / не нравится.....Ему понравился / не понравился обед). Усаглашавање придева са именицама према роду и броју (<i>Я купил чёрный хлеб. Мама варит русский борщ.</i>) Глагол есть (кушать) Бројеви:	• Препознаје акузатив у кратким дијалозима. • Саставља кратке реченице користећи именице у акузативу. • Препознаје именице у инструменталу с предлогом с у датим кратким реченицама. • Разликује конструкције са инструменталом са предлогом са и генитивом са предлогом без. • Користи исправну инструменталну или генитивну конструкцију када пише кратку реченицу. • Препозна дативну форму заменица у кратким реченицама. • Записује реченице користећи дативни облик заменице у комбинацији са глаголима НРАВИТЬСЯ – ПОНРАВИТЬСЯ • Формира једноставне синтагме од придева и именице у одговарајућем облику за род и број. • Пише кратке реченице у којима користи исправне облике придева. • Препознаје облик лица и број глагола ест у реченици. • Разуме разлику између глагола ест' (<i>кушат'</i>) и ест' (<i>бст'/емит'</i>). • Пишите кратке реченице користећи глагол ест.

- Бројеви до 1000, - Редни. Глаголи кретања: Идти-ходить; ехать-ездить	• Запамти бројеве до 1000. • Креира реченице користећи редне бројеве. • Разуме разлику између глагола који означавају једносмерно кретање и вишесмерно кретање. • Правилно прави једноставне изјаве правилно користећи глаголе кретања.
Садржаји за дискусију: • Традиционална руска и македонска кухиња, сличности и разлике.	• Анализира разлике и сличности македонске и руске традиционалне кухиње.
Примери за активности: • Слушање, разликовање и изговарање гласова. На датој песми од ученика се тражи да препознају глас у одређеним речима, подигну руку када чују реч са траженим гласом. Ученици слушају речи и понављају их. • Спеловање речи. Ученици раде у паровима, а наставник ученицима дели картице са препознатљивим речима. Сваки ученик извлачи папирић, спелује реч. Други ученик у пару записује реч на табли. Заједно проверавају на листићу који су извукли да ли је реч исправно написана. • Вежбе за усвајање акцента, ритма и интонације карактеристичне за руски језик. Пр. понављање кратких изјава према слушаном моделу. • Игра меморије. Ученици раде у групама. Свака група добија листове са терминима, на матерњем језику и на руском, који означавају храну, пиће, прехранбене производе. Проналазе парове еквивалентних речи у оба језика и представљају их. Група која прва заврши је победник. • Ученици играју игру - стану у круг и додајући лопту уче о омиљеној храни једни другима. Игра се наставља све док сваки ученик не одговори на питање <i>Мне нравится / не нравится....., Что ты обычно ешь на обед?</i> • Ученици повезују слику неке активности са одговарајућим глаголом који значи једносмерно и вишесмерно кретање. • Ученици подељени у групе добијају задатак да користећи задате речи направе постер са намирницама које означавају здраву храну (пирамида здраве хране). • Рад у групама. Ученици активирају предзнање из лексике из одређене теме. Наставник записује све речи на табли. Затим ученици себи постављају питања у групи и праве табелу намирница које воле/омиљене и хране које не воле. Свака група представља табелу, а затим упоређују различите табеле и дискутују о њима.	

- Игра вешала: један ученик иде до плоче, замишља пиће, а остали ученици погађају. Онај ко освоји највише бодова, односно погоди највећи број слова је победник и онда наставља активност.
- Активност активирања предзнања ученика - ученици активирају предзнање из матерњег језика о одређеној теми, затим се на табли исписују речи на руском језику и потом ученици састављају реченицу са новим речима.
- Игра меморије – ученицима се дају картице написане пола бројевима, а друга половина речима. Они имају задатак да повежу бројеве с одговарајућим речима.
- Ученици у паровима састављају реченице користећи редне бројеве.
- Ученици у групама праве колаж са својим омиљеним врстама хране.
- Сваки ученик извлачи једну картицу с глаголима који означавају једносмерно и вишесмерно кретање. Ученици се слободно крећу по учионици, показују једни другима картице и проналазе свој пар, записују парове на табли и користе их у реченици.
- Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и слажу елементе реченице у правилном редоследу.
- Ученици у групи састављају кратак дијалог користећи именице у акузативу, а затим га презентују осталим ученицима.
- Радити у паровима. Сваки пар извлачи картице са кратким реченицама које тумаче са руског на матерњи језик.
- Слагање речи у кратке реченице и слике по логичком редоследу.
- Ученици састављају кратке реченице користећи редне бројеве и стављају их у кутију. Затим сваки ученик извлачи папирић и каже или записује реченицу на табли.
- У одређеном временском периоду ученици попуњавају празна места у табелама и реченицама користећи глаголе кретања.
- Ученици попуњавају образац у који уписују своје омиљено и/или најмање омиљено јело и пиће.
- Пројектни задатак – Групно истраживање о припреми традиционалних јела руске и македонске кухиње и њихова презентација.

Тема: ВРЕМЕ

Укупно часова: **18**

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. опише активности везане за временске прилике, користећи усвојену лексику;
2. изнесе своје мишљење о временским приликама и годишњим добима;
3. тражи информације, разуме их и одговара на питање о временским приликама у кратким писаним или слушаним текстовима;
4. описује у кратким реченицама метеролошко наспрам хронолошког времена;
5. упоређује временске прилике у различитим земљама користећи кратке и једноставне изјаве, писане или усмене.

Садржаји (и појмови):	Стандарди оцењивања:
• Језичке функције - Давање/тражење информација за временске услове (<i>Какая вчера была погода? Какую погоду ты любишь?</i>) - Описивање годишњих доба (<i>Какое твоё любимое время года? Какое время года ты любишь? Какое время года тебе нравится? Почему?</i>) - Исказивање временских односа (<i>днем, ночью, утром, вечером, в полдень, по вторникам, летом, зимой</i>) Описивање уобичајених активности везаних са конкретним временским периодом или временским условима (<i>Зимой мы катаемся на санках/лыжах/коньках. Летом плаваем/загораем. Когда идет снег, лепим снеговик.</i>)	• Разуме кратке изјаве и реченице везане за временске прилике. • Учествује у дијалогу постављајући и одговарајући на кратка питања везана за временске прилике. • Препознаје изјаве које описују годишње доба. • Пише једноставне реченице о датој теми. • Памти изјаве за исказивање временских односа. • Изражава своје мишљење о годишњим добима. • Преводи једноставне реченице са руског на македонски како би изразио временске односе. • Учествује у дијалогу о заједничким активностима за различита годишња доба. • Прича кратким реченицама о активностима везаним за одређено годишње доба.
• Лексичке јединице: Лексика/изрази везани за: - календар (<i>январь, февраль, март, апрель, май, июнь, июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь</i>), - годишња доба (<i>лето, зима, осень, весна</i>), - временске услове (<i>гроза, дождь, снег, осадки, ветер, холодно, душно, жарко, прохладно, солнечно, хмуро, переменчивая погода</i>), - хронолошки насупрот метеоолошких услова (<i>время, погода, пора</i>) - слободне активности (<i>кататься на санках/лыжах/коньках, плавать/загорать, играть в мяч/играть в снежки</i>).	• Разуме речи које се користе за описивање временских услова. • Наводи месеце у години и називе годишњих доба. • Креира исказе користећи новонаучену лексику • Пише састав о свом омиљеном годишњем добу. • Користи правилну лексему за означавање хронолошког и метеоролошког времена у кратким дијалозима. • Запамтите вокабулар који се односи на активности у слободно време. • Поставља и одговара на питања везана за активности карактеристичне за различита годишња доба.

Граматички садржаји: Именице Именице у дативу за исказивање времена (<i>по понеделникам, по вторникам</i>). Именице у локативу за исказивање времена (<i>в марте, в апреле</i>). Придеви Описни придеви (<i>голубое небо, сильная гроза, зеленая трава, ранняя весна, теплый дождь</i>). Односни придеви (<i>летний, весенний, дождливый</i>). Сложени облик компаратива (<i>более умный, умная, умное, умные</i>). Глаголи Глаголи у садашњем времену (<i>кататься, плавать, загорать, играть</i>). Глаголи у прошлом времену (<i>читал, читала, читало, читали, одевался, одевалась, одевалось, одевались</i>). Глаголи кретања (<i>нести-носить; вести- водить, везти - возить</i>).	• Препознаје датив именица у кратким реченицама. • Прави разлику између именица у дативу и локативу да би изразили време у кратким дијалозима. • Пише реченице са правилном употребом падежних облика за изражавање времена. • Памти описне придеве који припадају датој теми. • Разликује описне и релативне придеве у датим реченицама. • Саставља реченице користећи сложени облик компаратива са придевима. • Препознаје облик глагола у прошлом времену. • Обликује реченице користећи правилне облике прошлог времена. • Користи одговарајуће глаголе кретања у зависности од тога да ли се ради о превозном средству или не. • Пише кратке и једноставне реченице користећи правилне облике глагола у садашњем времену. • Преводи једноставне изјаве користећи садашње време глагола да опише активности са руског на матерњи језик.
Садржаји за дискусију: • Разлике и сличности временских прилика у Македонији и Русији.	Описује разлике у вези временских услова у Русији и Македонији.

Примери активности:

- **Слушање, разликовање и изговор гласова.** На датој песми од ученика се тражи да препознају глас у одређеним речима, подигну руку када чују реч са траженим гласом. Ученици слушају речи и понављају их.
- **Спеловање речи.** Наставник ученицима дели листиће са препознатљивим речима. Сваки ученик извлачи папирић, спелује реч.
- **Вежбе за усвајање акцента, ритма и интонације карактеристичне за руски језик.** Пр. понављање кратких изјава према слушаном моделу.
- **Рад у групама.** Ученици добијају листове са терминима који означавају месеце у години и годишња доба. Наставник дели ученике у четири групе. Свака група треба да напише активности за одређено годишње доба, односно за годишње доба које група одабере.
- Ученици играју игру - стану у круг и додајући лопту описују своје омиљено годишње доба - - *Какое время года тебе нравится? Почему?*
- Ученици повезују слику активности са одговарајућим глаголом покрета. Записују реченицу на табли.
- Ученици у групама праве плакат кроз који презентују годишња доба.
- Активност активирања предзнања ученика - ученици активирају предзнање из матерњег језика о одређеној теми, затим се на табли исписују речи на руском језику и потом ученици састављају реченицу са новим речима.
- **Рад у паровима.** Сваки пар добија неколико питања. Састављају кратак дијалог са питањима која су добили користећи правилне падежне облике за исказивање времена. Дијалоге записују у своје свеске, а наставник их проверава.
- Ученици добијају картице са описним и односним придевима, свако извлачи и има задатак да састави једноставну-просту реченицу.
- Сваки ученик извлачи једну картицу с придевом или сложеним обликом компаратива код придева. Ученици се слободно крећу по учионици, показују једни другима своје карте и проналазе свој пар. Парови их записују на табли. Затим сваки пар треба да напише једноставну реченицу користећи речи с картица. Записују реченице на табли.
- Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и слажу елементе реченице у правилном редоследу.
- **Рад у паровима.** Сваки пар извлачи картице са кратким реченицама које тумаче са руског на матерњи језик.
- Ученици раде у групама, при чему један пар добија радни лист са одговорима и подацима које ће користити за постављање питања, а други пар добија радни лист са питањима и подацима за одговоре на питања. На крају вежбе, парови упоређују радне листове.
- **Слагање речи у кратке реченице и слике по логичком редоследу.**
- Ученици усмено, у паровима, претварају реченице из садашњег у прошло време.
- Ученици праве кратке реченице у садашњем времену на комадићима папира и стављају их у кутију. Затим сваки ученик извлачи папирић и на табли каже или записује реченицу у прошлом времену.
- **Попуњавање празних места у табелама и реченицама правилном употребом падежних облика за изражавање времена.**
- **Описивање омиљеног годишњег доба.** Ученици самостално пишу кратак састав и усмено га излажу.

Пројектни задатак – Групно истраживање о томе какве су временске прилике у Русији и Македонији и затим презентују.

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДНА РАВНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТ И МЕЂУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставник обезбеђује инклузивност укључивањем свих ученика у све активности за време часа. При том, омогућава да свако дете буде когнитивно и емоционално ангажовано коришћењем адекватних приступа (индивидуализација, диференцијација, тимски рад, саученичка подршка). У раду са децом са сметњама примењује индивидуални образовни план (прилагођен резултатима учења и стандардима оцењивања) и увек када је могуће користи допунску подршку других лица (личне и образовне асистенте, образовне медијаторе, туторе волонтере и професионалце из школа са ресурсним центром). Редовно прати све ученике, посебно оне из рањивих група, како би могао благовремено да идентификује потешкоће у учењу, подстиче и подржава постизање резултата у учењу.

У реализацији активности наставник подједнако третира и дечаке и девојчице при чему води бригу како им не би доделио родно стереотипну улогу. Настоји да обезбеди баланс на основу пола у формирању група за рад. У избору допунског материјала у настави користи илустрације и примере који су родно и етнички/културно сензитивни и подстичу родну равноправност, односно промовишу интеркултурализам.

Увек када је могуће наставник користи интеграцију тема/садржаја/појмова у планирању и реализацији наставе. Интеграција омогућава ученицима да укључе перспективе осталих наставних предмета у ономе што изучавају у овом наставном предмету и да повежу знања из различитих области у једну целину.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

Оцењивање постигнућа ученика врши се на основу датих стандарда оцењивања, са позитивним акцентом на напредак ученика у савладавању језика, а не истицање недостатака. Будући да у седмом разреду из предмета Руски језик ученици савладавају све четири језичке вештине: слушање са разумевањем, читање са разумевањем, говор (говорна интеракција и продукција) и писање (писмена интеракција и писмена продукција), наставник/наставница прати и оцењује:

- усмене одговоре на питања постављена од наставника/це или саученика и учешће у краћим дијалозима применом усвојеног вокабулара;
- вербална и невербална реакција након слушаног исказа;
- читање и разумевање кратких слушаних и/или писаних исказа и кратких дијалога, кратких рецитација;

- правилно писање речи, једноставних реченица, краћих дијалога и пасуса, као и писање по звучном моделу – диктат;
- писање реченица, кратких и једноставних текстова на задате теме;
- индивидуална и групна израда пројектних задатака (постери, илустрације, дневници...);
- домаћи задатак.

Након завршеног учења сваке теме, ученик добија бројчану сумативну оцену за постигнуте стандарде оцењивања. Сумативно оцењивање се изводи као комбинација резултата постигнутог на тесту знања и оцене напретка утврђеног различитим техникама формативног оцењивања. У току и на крају школске године ученик добија бројчане оцене.

Почетак имплементације наставног програма	Школска 2025/2026. година
Институција/ Носилац програма	Биро за развој образовања
Сагласно члану 30, став 3 Закона о основном образовању („Службени лист Републике Северне Македоније” бр. 161/19 и 229/20) министарка за образовање и науку доноси наставни програм из предмета <i>Руски језик</i> за VII разред.	бр. 12-12122/18 8.11.2023 година Министар за образовање и науку, Доц. др Jeton Shaqiri, с.р.